

MŪSŲ LIETUVA

NR 52 (1378) XXVI. 1974 M. GRUODIS - DEZEMBRO 26 D 70 centavų
R. Luatindiba, 20 Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, ESP. Tel. 273-0338

BRAZILIJA

Grudžio 12 dieną, P. Amerikos Globėjos šventėj, Popiežius Paulius VI nominavo keturis São Paulo vyskopus augziliarus-pagalbininkus. Tai kunigai Francisco Manoel Vieira, portugalas, 6 metų vaikas su tėvais imigravęs į Braziliją; Joel Ivo Catapan, verbitas, iš Paranos; Angelo Sandalo Bernardino, iš Piracikabos, ir Mauro Morelli, iš Avanhadavos, SP, dar neturįs pilnų 10 metų kunigystės. Išrinktieji bus išventinti vyskupais sausio 25 dieną São Paulo katedroj.

AL. SOLŽENICINAS

Pasaulyje

ŠVEDIJA

Rusų disidentas (Al. Solženicinas) kritikuoja vakarų spaudą, kuri rašo tikrai apie garsius politinius kalinius Rusijoje, o visai nekreipia dėmesio į tūkstančius sovietų piliečių, kurie kenčia kalėjimuose bei sunkių darbų lageriuose vien tik dėl to, kad išdrįsta nesutikti su sovietine politine sistema. Jis pats tą sistemą viešai smerkia. "Netiesa, kad socializmas buvo gera politinė sistema iki Stalino laikų ir kad tik Stalinas ją sugadinęs. Nesunku įrodyti, kad ji bloga iš pat pradžių — nuo Lenino ir Markso", aiškiai rėžia rašytojas disidentas.

VATIKANAS

Šventųjų Metų bėgyje Popiežius paskelbs šešis naujus šventuosius. Vieną jų, Elisabeth Anne Setton, bus pirma šventoji gimusi

Šiaurės Amerikoje, o kiti yra Juan Macias, dominikonas brolis, vienuolyno durininkas, gyvenęs ir miręs Limoje, Peru; Juan Bautista de La Concepcion, kunigas ispanas; Oliver Plunkett, airis, vyskupas; Giustino de Jacobis, italas, vyskupas misionierius Etiopijoje ir Vicenta Maria Lopes Vicuna, seselė ispanė.

Sv. Tėvas išleido dokumentą Šventųjų Metų atidarymo Romoje išvakarėse. Pastebėjęs daug nuklydimų ir net prieštaravimų, Popiežius ragina visus krikščionis prie susitaikinimo bei vieningumo pačioje Bažnyčioje. Ir pabrėžia kaip gyvybinį reikalą, kad Bažnyčioje visi — vyskupai, kunigai, vienuoliai ir pasauliečiai — siektų bendro ir visuotinio susitaikinimo. Apgailestauja pasitaikančius atsisakymus nuo Bažnyčios net ir dvasiškių tarpe; bet tuoj pastebi, kad „nereikia užmiršti, jog vynuodis, kad duotų daugiau vaisių, turi būti apkarpytas, apvalytas“.

Kad Bažnyčia atsinaujintų, skatina visus krikščionis būti ištiki-

Išsigando laisvojo lietuvių jaunimo

Okupuotoje Lietuvoje apie išeivių "klerikalinį auklėjimą"

VILNIUS. — Lietuvos Mokslų akademijos darbų, Visuomenės mokslų serijoje 1973 metų Nr. 4 J. Aničas gan plačiai rašo apie "Buržuazinės lietuvių emigracijos jaunimo klerikalinio auklėjimo sistemą 1945-1972".

Čia rašoma, kad reakcinėje klerikalų veikloje esą bandoma jaunimą parengti "vaduotojų" pamainoms. Todėl pabėgėliai, dar tebegyvendami Europoje, pradėjo organizuoti Lietuvoje buvusių organizacijų pagrindais Lietuvos valstybingumui išlaikyti.

Organizacijos

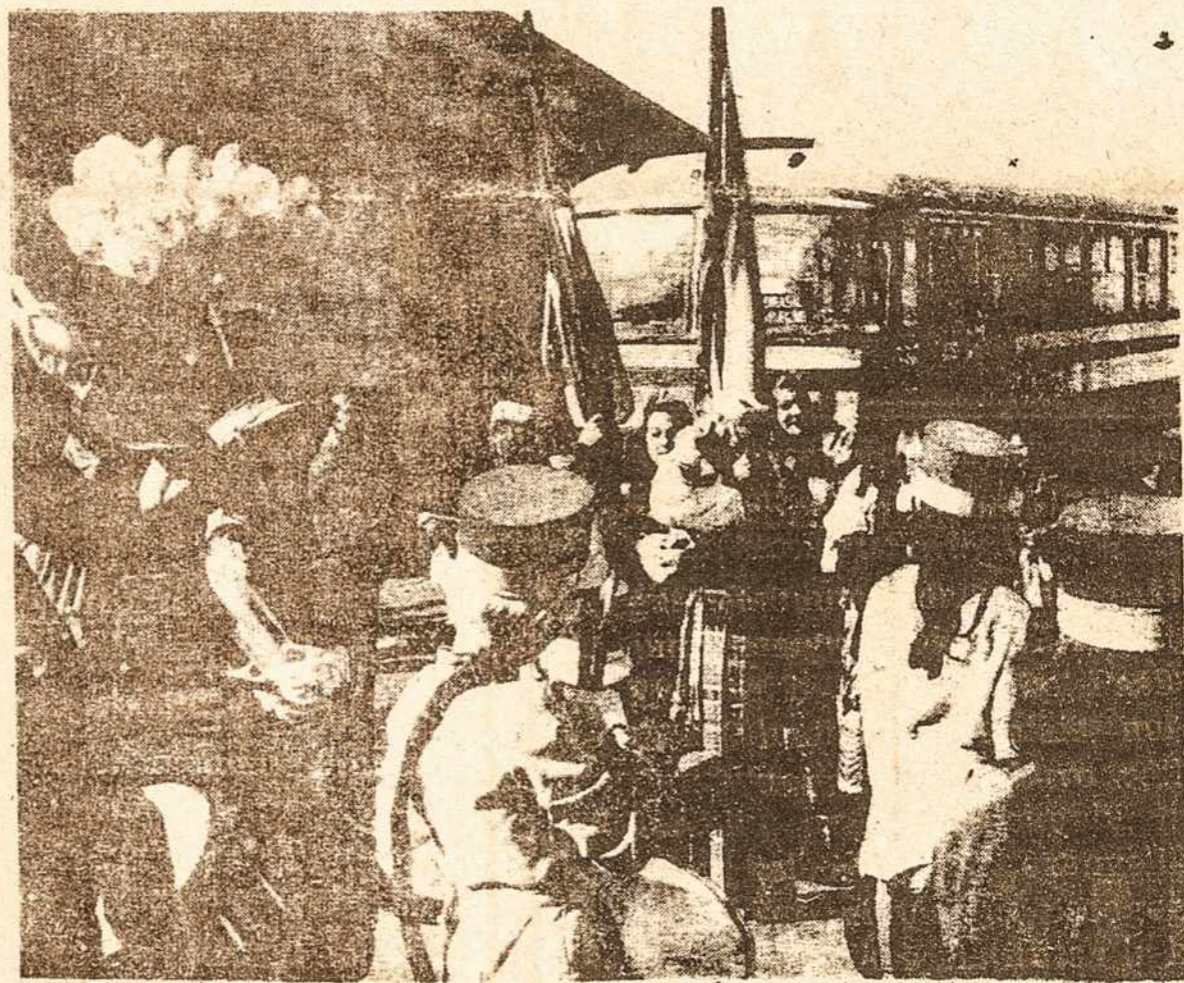
Klerikalinės jaunimo organizacijos. Pagrindinė organizacija laikoma sudėtinė Ateitininkų sąjunga, kuriai priklauso daugybė organizacijų. Šalia jų veikia vyčiai ir skautai. Skautai laikomi klerikaline organizacija, nes jie turi dvasios vadus — kuni-

gus. Jaunimo klerikalinis auklėjimas emigrantų mokyklose, stovyklose ir per spaudą. Pasiremiant įvairiais šaltiniais, nurodyta, kiek 1967 m. buvo vaikų darželių, pradinių mokyklų, lietuvių kalbos kursų evangelikų parapijose, gimnazijų, pedagoginis lituanistikos institutas ir kt.

Mokyklos

Minimos Kanados, Australijos, Argentinos, Brazilijos ir kitos savaitgalio mokyklos. Tarptautinės klerikalinės reakcijos tarnyboje. Čia minima visa eilė tarptautinių katalikų, krikščionių demokratų ir kitokių organizacijų, kuriose esą "vaduotojai" plačiai pasisako prieš sovietus.

Išvados: nors ir su pagieža, bet teisingai prisipažįstama, kad visas katalikiškasis jaunimas ruošiamas Lietuvos vadavimui.

Sao Paulo lietuvių "Rūtelės" grupės lietuvaitės ruošiasi eisenai miesto gimnazijų varžybų proga. Nuotr. Ramūno Idikos

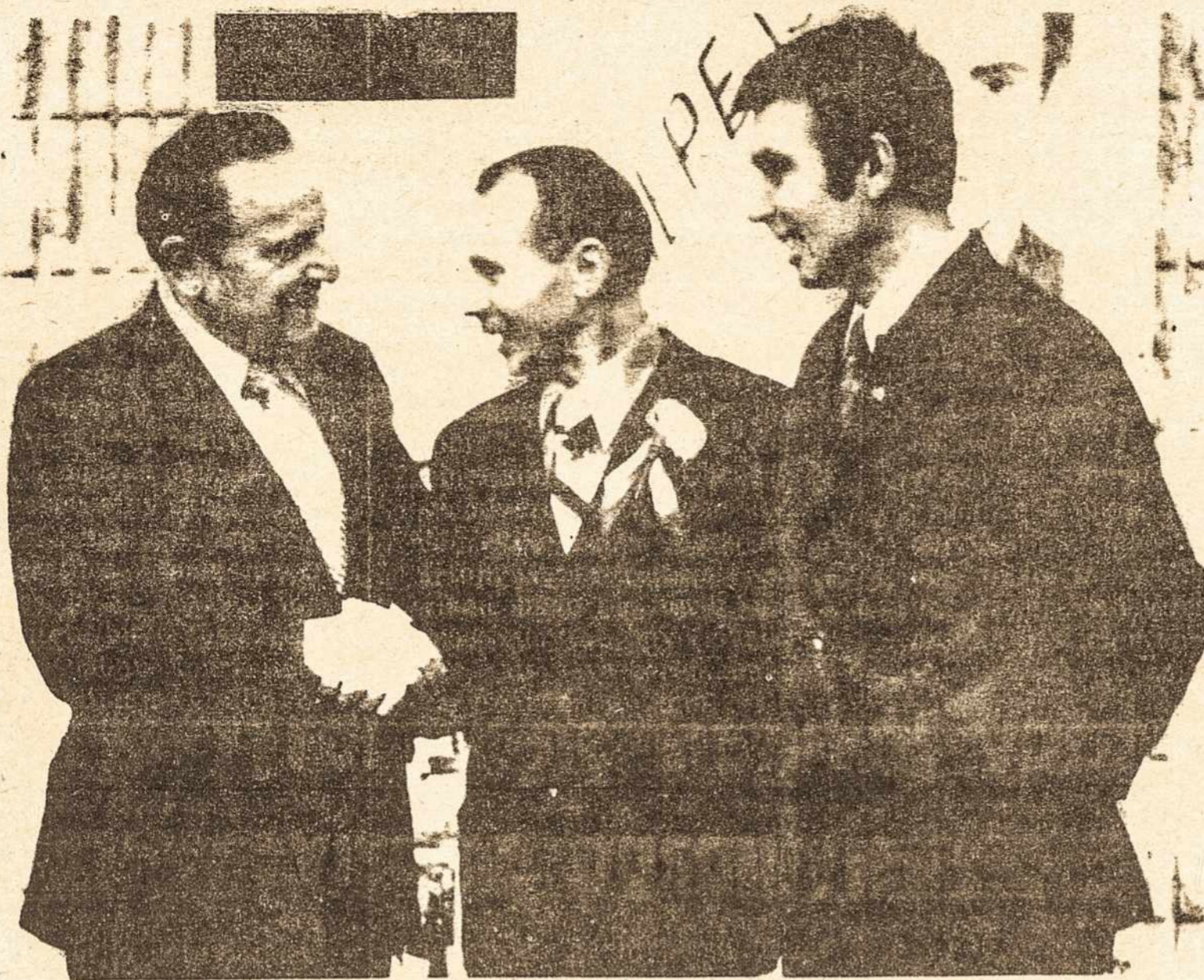
mais paties Kristaus Bažnyčiai patikėtam mokymui ir paklusniais jo paties pastatytiems ganytojams.

PORTUGALIJA

"Portugalų Socialistų partija yra marksistinės ispiracijos". To-

kiu pareiškimu užsibaigė pirmasis Portugalų socialistų partijos kongresas, kuriame Portugalijos kanclelis Mario Soares buvo iš naujo išrinktas generaliniu PSP sekretorium.

LAIMINGŲ NAUJUŲJŲ METŲ

Tie trys vyrai iškėlė Lietuvos vardą visame pasaulyje. latvis ROBERTAS BRIEZE, pranešęs apie Simo Kudirkos šuolį į laisvę ir brutalią jo gražinimą sovietams. SIMAS KUDIRKA, didvyriškai laikęsis Lietuvos okupantų sovietų teisme ir VACLOVAS SEVRUKAS, išnešęs Simo Kudirkos pareiškimus teisme į laisvę, pirmą kartą viens kito nepažindami susitiko New Yorke Kultūros Židinyje š.m. lapkričio 15 d.

L. Tamošaičio nuotrauka

Trys vyrai iškėlė Lietuvos vardą visame pasaulyje

New Yorko lietuviai lapkričio 15 d., Kultūros Židinyje iškilmingai pagerbę Simą Kudirką buvo maloniai nustebinti, kai buvo pristatytas ir kitas tik išvakarėse išlipęs į JAV žemę, Vilnių palikęs birželio mėnesį ir iki šiol gyvenęs Romoje, Italijoje lietuvių globojamas Vaclovas Sevrukas, 34 metų amžiaus.

Jis yra tas, kurio rašomąja mašinėle buvo surašyti Simo Kudirkos parodymai teisme ir kuriam teko uždavins juos nuvežti į Maskvą perduoti į laisvojo pasaulio spaudos rankas. Vėliau Simo motinai bandė padėti vykstant į Maskvą išvykimo popierių tvarkyti, bet buvo sulaikyti.

Jis yra, jo žodžiais tariant, surusintas lietuvis, kurio senelis dar caro laikais ištremtas į Sibirą, o tėvas, kai tik pasitaikė proga 1945 m. grįžo į Lietuvą su šeima, tarnaudamas 16-toj lietuvių divizijoje. Vaclovas puikiai kalba ir rašo lietuviškai.

Jis 1968 m. baigė rusų kalbos literatūrą Vilniaus u-te, būdamas 28 m. Gi 1963 m. universitete buvo susidaręs studentų jaunų marksistų būrelis, kuriame būdavo

svarstoma galimybė sukurti naują komunistų partiją, nes toji-esanti labai daug prasižengia tiesai. Už tai buvau traukiamas ir aš į saugumą tardymams, už ką ir pašalino iš u-to, sako jis.

Tada aš pajutau, kad man reikia daugiau mokslo ir patyrimo, kad mano gyvenimas turi eiti dviem kryptim, -- sako Vaclovas. Išlaikyti savo tikrąjį veidą ir rodyti oficialų veidą, nors tie dalykai iš esmės nesuderinami. Bandžiau dar derinti, bet neilgam. Pasiokiau to, kad 1966 m. gražino į universitetą ir, norėdamas siekti mokslo, tuos du kelius derinau. Galėjau dalyvauti komjaunimo veikloje grynai oficialiai, bet vis stengiausi į tą oficialią veiklą įnešti ir dalį tikro gyvenimo pulso. Iš dalies man tai pasisekė, -- sako jis, daug komjaunuolių man pritardavo ir užsidegdavo naujom idėjom, bet griežtėjant ideologinei kontrolei po Chruščiovo nuvertimo, tą mano siekimą ištiko galas. Meno mylėtojų klubas 'Katarsis', kuriame buvo tas mūsų siekimas įkūnytas, buvo išvaikytas, kaip neva nereikalingas tarybiniam jaunimui.

Tuo metu aš dirbau mokslo akademijoje sociologu tyrimų srityje ir partijos komitetas pranešė darbdaviams, kad "jūsų darbuotojas Vaclovas Sevrukas nukrypsta nuo tiesios linijos, pasakojo jis. Kadangi aš ir savo darbe bandžiau dirbti ne vien todėl, kad išlikti tarnautoju, bet kad mano darbas neštų naudos ir visuomenei, todėl tekdavo ginčytis jau ir moksliniais klausimais, kas privedė prie to, jog mane atleido iš darbo. Nuo tada žaidimo eiti dviem keliais jau negalėjo būti. Aš dar stengiausi išlaikyti savo oficialų veidą, bet dėstydamas marksistinę filosofiją u-te, studentams sakiau ne tik tai, ką programa liepė, bet ir nagrinėjau gyvenimo problemas. Paskaitose naudojau daug 'samizdat'o' literatūros, duodavau paskaityti "Naujoji klasė" Jillo jugoslavų rašytojo. Studentai neįsivertė.

Kai aš buvau 1971 m. gruodžio 5 dieną Maskvoje dalyvauti demonstracijoje, kur buvo ir A. Sacharovas, tai grįžęs į Vilnių savo paskaitoj studentams detaliai papasakojau apie tą demonstraciją. Jos tikslas bu

vo išreikšti pagarbą tarybinei konstitucijai ir kartu reikalavimas, kad valdžia ta konstitucija vadovautųsi. Minutės tyla buvo pagerbtos aukos, kenčiančios dėl valdžios nesilaikymo konstitucijos.

1972 m. sausio 15 d. areštavo. Tai buvo visasajungi nė akcija tikslu užkirsti kelią Maskvos einamųjų įvykių kronikai, kur buvo skelbiami faktai apie politinius procesus, apie kalinių gyvenimą, religijos persekiojimus ir trumpa 'samizdat' literatūra. Į ją įeidavo ir kroniką iš Lietuvos. Tą pačią dieną areštai vyko Vilniuje, Kijeve ir Maskvoj. Mane areštavo Vilniuje, pateikdami kaltinimą: 1) laikymas ir platinimas antitarybinės literatūros, 2) autobiografinio pobūdžio knygos išleidimas -- 'Faktai liudija' (Ypso facto). Knygos turinyje buvo atpasakota savo pažiūrų evoliucija. Vienas ekspertas ją taip įvertino: jei tai ligonis rašo, tai pernelyg protingas tokio pobūdžio psichiniams ligoniams. Jei tai sveikas žmogus, tai ypač kenksmingas ir pavojingas mūsų valstybės priešas. Tos knygelės buvo atspausdinta keletas kopijų.

3) Kaltinimas buvo teikiamas žinių apie Lietuvą į Maskvą. Tai nebuvo įrodyta, nes aš garbės sumetimais tardymuose kalbėdavau tik apie save, puldamas saugumo darbuotojus, kad jie pažeidžia tarybinės santvarkos principus. To pasėkoje buvau pasiūstas į bepročių namus Maskvoje Serbskio vardo institutą. Buvau apie du mėnesius ir teisminė psichiatrinė ekspertinė komisija, kurioj dalyvavo trys gydytojai, nustatė, kad aš nepakaltinamas. Po to aš paskelbiau bado streiką ir protestą vyriausiajam tarybų sąjungos prokurorui ir, kai baigiau badauti, iš kart pakeičiau savo taktiką, kadangi supratau, jei laikysiuos kaip sveikas, tai niekada neišeisiu į laisvę iš ligoninės. Sekančią dieną parašiau partijos centro komitetui pareiškimą, sveikindamas Tarybinės Sąjungos laimėjimus tarptautinėj politikoj ir pradėjau vaidinti ligonį.

Tokia taktika padėjo man gauti bendro tipo ligoninę ir ten prabūti minimalų laiką 7 ir pusę mėnesio. Kaip 'paveikusį' mane išleido. Iš kart nuvažiavau į Maskvą užmegsti vėl kontaktų su disidentais. Kai grįžau saugumas mane iškvietė ir pasakė, kad ši kartą mane visai nuo gyvenimo izoliuos. Tada aš pradėjau galvot

Ukrainiečio paskaita apie Lietuvą

1974 m. rugsėjo 4-7 dienomis Banff, Albertoje, įvyko tarptautinė konferencija, kurią surengė Kanados, Jungtinių Valstybių ir Didžiosios Britanijos draugijos Sovietų Sąjungos ir Rytų Europos kraštams tirti. (The American Association for the Advancement of Slavic Studies; The British National Association for Soviet and East European Studies; The British National Association for Soviet and East European Studies; The British Universities Association of Slavists; and the Canadian Association of Slavists).

Delegatų ir svečių buvo apie 1000 iš daugelio kraštų, įskaitant ir Sovietų Sąjungą su jos satelitais. Paskaitos ir diskusijos buvo padalintos į penkias pagrindines grupes, būtent: ekonominė ir visuomenė, tarptautiniai santykiai, istorija, kalba ir literatūra, auklėjimas bei mokymai, filosofija ir religija.

TRYS VYRAI - iš 2 psl.

apie galimybę imigruoti, nes nebegalėjau gauti darbo savo profesijoje. Gerų žmonių pagalba man pavyko atvykti į Austriją ir vėliau kitur, kol pagaliau pasiekiau JAV. Ir aš manau, kad saugumas to ir norėjo, kad tariau, kad humanišku metodu apvalyti kraštą nuo pavojingo elemento. Gavus man leidimą džiaugėsi ir giminės gavė ramybę, nes mano įtariėjimai suteikdavo jiems daug rūpesčių ir problemų.

Vykdamas į tremtį galvojau ir tebesu tos nuomonės, kad mano pareiga nepamiršti draugų ir Lietuvos rūpesčių - kova už religiją ir tautiškumą, - baigė pasakojimą Vaclovas Sevrukas.

Su Simu jis susitiko pirmą kartą čia Simo pagerbimo vakare New Yorke. Jo nuvežta Maskvon Simo teismo parodymą saugumas rado pas Petrą Ikirą istoriką, surusėjusį žydą. Jie nuvežė tą kopiją į Vilnių ir identifiko, kad spausdinta buvo ant Vaclovo rašomosios mašinėlės, bet tardomas nepripažino, nes įrodė, kad mašinėlė buvo ne vienoje rankose.

Be to, sako jis, kad Simo laikysena teisme buvo sužavėtas jaunimas. Lietuvoje žinojo, kad Nixonas kaltininkus nubaudė, kad lietuviai demonstruoja ir tai maloniai teikė ypač jaunimą.

Ir štai dabar, rašant šias eilutes Vaclovas paskelbęs bado streiką jau iš Romos vykdamas, badauja jau septinta diena ir mano testą iki 30 dienų, gruodžio 10 d., kada buvo paskelbta žmogaus teisių deklaracija, nors vietos veikėjai atkalbinėja.

A. KANTAUTAS

Lietuvą tiesiogiai palietė dvi paskaitos, skaitytos nelietuvių. Pirmoji buvo: "Religiniai protestai Sovietų Sąjungoje: Lietuvos katalikai". Ją skaitė dr. Bohdan R. Bociurkiw iš Carlton University, Ottawa, Ont. Jis yra politinių mokslų profesorius. Jo ypatingai mėgstama ir gerai žinoma sritis yra studijos apie religijos būklę už geležinės uždangos. Per eilę metų sekdamas spaudą jis surinko pakankamai medžiagos ir apie tikinčiųjų būklę Lietuvoje. Jis man davė savo paskaitos santrauką ir leido panaudoti lietuvių spaudoje.

Paskaitoje dr. B. R. Bociurkiw nagrinėja protestų esmę, raidą bei priežastis Lietuvoje, vienintelėje šiuo metu Sovietų Sąjungos respublikoje, kur piliečių dauguma yra katalikai. Nuo 1968 m. analizuodamas lietuvių katalikų spaudą iš anapus uždangos ir užsienyje, autorius priėjo išvadą, kad priežastys, kurios sukėlė kunigų bei tikinčiųjų protestus, yra šios:

1. Sovietų administracinių potvarkių bei įstatymų suvaržymai, draudžiant pilnai atlikti religines apeigas, mokyti vaikus religijos ir katekizmo, dalyvauti vaikams religinėse apeigose, nustatymas dvasinės seminarijos auklėtinių skaičiaus, trukdymas laisvos kunigų ir vyskupų veiklos, religinės spaudos suvaržymas ir pagaliau trukdymas atnaujinimo ir naujų maldos namų statybos.

2. Religijų kulto įgalotinio prie ministerių tarybos prievartinis aiškinimas ir pritaikymas anksčiau minėtų suvaržymų kataliku gyvenime, laužant sąžinės laisvės garantijas, pripažintas tarptautinių sutarčių ir pačių sovietų įstatymų.

3. Labai intensyvus ir privalomas antireliginis auklėjimas mokyklose, diskriminacija ir grasiškimai bei kankinimai tikinčiųjų mokinių ir mėginimas nukreipti vaikus prieš tikinčius tėvus.

4. Lietuvos kunigų ir tikinčiųjų nepasitenkinimas dėl įvykusio Maskvos ir Vatikano suartėjimo lietuvių katalikų sąskaiton ir pastaruoju laiku lietuvių hierarchijos nusileidimas sovietų spaudimui.

Lietuviai katalikai, kaip ir uždrausti ukrainiečiai katalikai (unitai) Galicijoje, jungia religinę ir tautinę priespaudą draugėn ir žiūri į sovietų puolimus prieš religiją kaip slopinimą tautinio-kultūrinio savitumo.

Lietuvos katalikai, paskatinti stiprėjančio jausmo, kad religija ir tautiškumas yra slopinami, nuo 1968 m. pradėjo stiprinti žodžiu ir raštu pasipriešinimą, kuriam vadovauja grupė aktyvių kunigų ir jaunesnių tikinčiųjų inteligentų, kuriuos remia didelė Lietuvos gyventojų dalis. Katalikų aktyvistai savo strategijai vartoja individualias ir kolektyvias peticijas, eina į teismus su valdžios organais, dažniausiai

dėl spausdinimo ir platinimo "Samizdat" spaudinių, ypač "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" (9 numeriai išleisti iki 1974 m. pavasario. Išėjo ir 10 nr. Red.). Leidinio tikslas, pasak dr. Bociurkiw - išskelti sovietų žmogaus teisių laužymą, nesilaikymą jų pačių nustatytų konstitucinių ir teisiųjų sąžinės laisvės garantijų bei atremti oficialios sovietų propagandos klaidingai vaizduojamą tikrovę apie katalikų būklę Lietuvoje.

Vis labiau didėjant tautiniam susipratimui, lietuvių katalikų ir kunigų judėjimas užmezgė ryšius su pilietinių teisių būreliais Maskvoje, ukrainiečių unitais ir kitomis opozicijos srovėmis. Iki šiolei nepaisant intensyvių policijos ir teismų baudų, taikomų įtariamiesiems lietuvių katalikų protesto vadovams, sovietų valdžia nepajėgė užgniaužti turbūt stipriausio religinio pasipriešinimo Sovietų Sąjungoje.

Antroji paskaita buvo apie rusų kalbos įtaką į šių dienų lietuvių kalbą, kurią skaitė prof. David F. Robinson iš Ohio State University.

Petras Pakalnis

ETIJOPIJOS IMPERATORIUS

Viena seniausių Afrikos valstybių yra Etijopija. Kadaiše ji buvo Egipto provincija, valdoma vicekaraliu. Bet vienuoliktame šimtetyje prieš Kristaus gimimą tapo nepriklausoma, o aštunto šimtmečio viduryje pati užkariavo Egiptą.

Mūsų laikais ji pagarsėjo 1935 m. kai Mussolinis pradėjo Etijopijos invaziją. Pradžioje kad ir menkai ginkluota, Etijopijos kariuomenė, laikėsi gerai. Bet karą nulėmė ne kareivių narsumas, o Italijos aviacija. Imperatorius Haile Salassie, pabėgęs karo laivu ir apsinkeš Šventąją Žemę, apsigyveno Anglijoje. 1936 m. jis ragino Tautų Sąjungos narius imtis priemonių prieš Italiją, kad ši pasitrauktų iš Etijopijos. Bet jo žodžiai nerado tinkamo atgarsio, ir iki antrojo pasaulinio karo pabaigos Etijopija pasiliko Mussolinio sukurtos imperijos dalimi. Po karo, Etijopija atgavo nepriklausomybę ir Haile Salassie grįžo į kraštą triumfuodamas.

Legenda sako, kad Etijopijos imperatoriai esą kilę iš Saliomono ir karalienės Šėbos. Kaip ten bebūtu, senstant imperatorei Zanditu, 1916, Etijopijos rasai (karaliukai), senu krašto papročiu, parinko Haile Salassie krašto regentu ir sosto įpėdiniu. Po imperatorės mirties 1930 m. jis buvo vainikuotas ir tapo 255 visagaliu Etijopijos valdytoju. Jis skyrė ir atleido ministrus, leido istatymus ir potvarkius, ir niekas nedrįso jam prieštarauti. Kas norėdavo su juo kalbėti, turėdavo tris kartus nusilenkti. Tik 1960 m. keli karininkai norėjo padaryti perversmą ir pašalinti imperatorių nuo sosto. Bet perversmas nepavyko ir visi samokslas dalyviai buvo pakarti.

Tvirtai sėdėdamas soste, Haile Salassie pradėjo stebėti naujas Afrikos valstybes ir 1963 m. padėjo įsteigti Afrikos Vienybės Sąjungą. Sąjungos centras yra Addis Adaboje, Etijopijos sostinėje. Haile Salassie pastangomis buvo pabaigtas Biafros karas ir civilinis karas Sudane. Pietinė Sudano dalis apgyventa negrų krikščionių, gavo plačią autonomiją. Jis stengėsi pagerinti ir savo krašto padėtį, bet jo pastangos buvo nesekmingos, o praėjusių metų sausra ir badas nulėmė jo paties likimą.

Šių metų pradžioje jaunesnieji karininkai pareikalavo, kad imperatorius pakeltų jų algą. Haile Salassie pradžioje nesutiko, bet vėliau nusileido. Tačiau karininkams to neužteko. Jie pradėjo areštuoti netinkamus ministrus. Matydami, kad niekas į tai nereaguoja, jie areštavo ir ministrą pirmininką. Spauda ir radijas pradėjo tvirtinti, kad visų Etijopijos negerovių priežastis esą pasenęs, nepajėgus, suktas ir bejausmis imperatorius. Mat, kai praėjusiais metais apie 100,000 Etijopijos piliečių mirė bado, imperatorius uždraudė skelbti tą žinią spaudoje, ir jo ministrai ilgą laiką tą faktą neigė. Bet karininkai tai žinojo. Jie taip pat žinojo, kad imperatorius turi pasidėjęs Šveicarijoje apie 10 milijardų dolerių. Todėl pašaline ministrą pirmininką, jie suvalstybiškai imperatoriaus žemes su trylika karališkų rūmų ir paleido valstybės tvarka bei vyriausiąjį teismą. Matydami, kad žmonės tuo džiaugiasi, karininkai pakvietė imperatorių į Jubiliejaus Rūmus ir perskaitė jam jo atstatymo dekretą. Nors imperatorius pareiškė, kad jis „tarnavęs savo tautai taikos ir karo metu“, bet karininkai į tai nekreipė dėmesio ir, areštavę buvusį monarchą, išvežė jį į saugią vietą. Taip užbaigė savo viešpatavimą Judėjos liūtas, Karalių karalius ir Dievo išrinktasis. Laikinoji karinė Etijopijos vyriausybė paraliuzotais paskelbė imperatoriaus sūnų Asfa Wossen. Bet jis yra dalinai paraliuzotas ir, jei sugrįš iš Šveicarijos, neturės jokios galios. Tuo tarpu kraštą valdys generolas Andon, labai populiarus karininkas, pasižymėjęs Korėjos kare ir Somalijos kautynėse.

Nors Etijopija yra sena, bet labai atsilikusi valstybė, kurią pralenkė naujos Afrikos respublikos. Gyvenant dvidešimtame amžiuje, negalima pasitenkinti socialine viduramžių santvarka. Anksčiau ar vėliau Etijopija turėjo pergyventi šią neišvengiamą krizę

LIETUVOJE

Pagal Lietuvoje paskelbtus duomenis, šimtui šeimų tenka: 57 televizoriai, 82 radijo aparatai, 43 šaldytuvai, 52 skalbiamos mašinos, 21 dulkių siurblys ir 432 laikrodžiai. Tai yra miesto ir kaimo gyventojų vidurkis. Didžiuosiuose miestuose ir apskrityse (rajonuose) centruose šimtui šeimų tenka: radijo aparatų 97, televizorių 87, šaldytuvų 81, skalbimo mašinų 67, dulkių siurblių 42, laikrodžių 368.

Elena Jačiunskienė

LIETUVĖ MOTINA IŠEIVIJOJE

Labai svarbu turėti įvairius ansamblius, šūkius, uždavinius, kurie pritraukia ir suburia tam tikrą skaičių uolių asmenų į bendrus darbus tautinės dvasios pasisiūbavimuose. Kas kita pasižiūrėjus į dvasiškai ramius, mažiau aktyvius žmones. Jie turi atsižvelgti į kultūrininkų pastangas, aukoti pinigą ir laiką, paklusti įvairiems parėdymams bei būti paruoštyje dėl rytojaus išpaieigojimų. Kai visuomenės darbuotojas pasirenka savo veikimo dirva, į kurią su džiaugsmu sėja savo išmones, kūrybą bei kitus sugebėjimus, eilinis bendruomenės narys beveik nieko šiame pasirodyme konkretaus negauna. Jeigu ne sekmadieninis ėjimas į bažnyčią ar mažai dominantys savaitraščiai lietuviško žodžio alkiui numalšinti, tai eilinis ir paprastas lietuvis jaustųsi visiškai išnaudotas. Tačiau, sutiksime su tuo ar ne, šis eilinis bendruomenės narys yra viso lietuviško veikimo pagrindas. Kaip seniau caro eroj tuo pagrindu buvo ūkininkai ir sodiečiai, taip dabar santūrus visokeriopos lietuviškos veiklos rėmėjai. Taip pat jie kaip bendruomenės narius vietoj išmiršančiųjų. Tuo būdu augščiau iškilę visuomenės darbuotojai taip elgiasi, lyg kad lietuvių niekada nepritrūktų. Tuo tarpu svetimtautiška aplinka jaunuosius lietuvius, tuos bendruomenės vilčių testinumo laidus, taip akiplėšiškai vilioja ir blaško, kaip kadaise karo sukuriuose blaškė jų tėvus ir senelius.

Kaip tai įvyksta? Tai įvyksta per brestančio žmogaus protinį alkį. Neretai po metų kildamas į mokyklinio lavinimosi viršūnes, jaunas žmogus yra savaimė išstatomas daugiašakėse pasirinkimo galiuose: svetimtautiško moklinimosi autoritetai siūlo atsimesti nuo tautiškumo idilijos; gudriagalviaujanti medžiagiškumo filosofija masina išsiža-

dėti bendruomeninės ištikimybės; praktiška galimybė išvengti prieauglio gundo nusigrežti nuo dvasinio taurumo ir mažinti pradus, kuriais remiasi mūsų tautinė jėga bei sveikata; laisvės siekių įtakoje paliekama jaunimui laisvė kurti net tautiškai mišrias šeimas.

Iš tikrųjų, kokia turi būti jaunoji lietuvių motina tokiaime dvilypume, kad atliktų savo šeimyninį, asmenišką, tautinį bei visuomeninį uždavinį? Moteriai ištekėti ir gimdyti yra paprasta gamtinė, natūrali eiga, bet būti gera žmona ir gera motina – jau reikia tobulesnės kultūrinės samonės. Šeimos moteriškė savo asmenišką pajėgumą turi rūpestingai derinti su gyvenimo reikalavimais, nes kurdama šeimą moteris lygiagrečiai kuria sudėtingą gyvenimą. Tačiau vienai yra lengviau šeiminkauti turint realius savo polinkius – kaip valgydinimą, ap rengimą, švarą bei smulkmenišką tvarką, kitai maloniau tvarkytis pagal savo idealistinius polinkius: kaip buityje įgyvendinti tiesą, dorovę, grožį ir kokį nors ar tai savo, ar tai vaikų talentą. Realių polinkių mama, drausmindama savo vaikus, paims jiems

MOTERS PASAULIS

Ši skyrių redaguoja Halina Mošinskienė.
Raštus ir pageidavimus siųsti: R. Prof. João Arruda. 176, Perdizes, São Paulo, E.S.P., Telefon. 65-09-07.

diržą, o idealistinė mama – pasisodins mažylį ir stengsis pažindinti jį su teigiamai samoningo elgesio grožiu.

Motinos pareiga nėra nei būti lygia vaikui, nei viską kelti ligi savo augstumas. Jos uždavinys yra suprasti savo vaikų polinkius ir juos taip kultūvuoti, kad vaikas suprastų pareigas, atsakomybę už savo veiksmus, pamiltų gailestingumą bei norą būti teisingu, atsižvelgtu į kitus, išmoktų savisaugos. Į pagalbą motina gali imti pavyzdžius iš šeimos gyvenimo bei šeimos siekimo gerbūvio, vadovautis tikibinėm gairėm bei Dievo tobulyste. Viešosios drausmės palaikymo nuostatai paaiškinimas atitinkama proga yra protingesnė priemonė apšviesti jaunuolius, saugojant juos nuo kraštutinių inorių, negu paprastas maldavimas likti gerais žmonėmis. Vaikus reikia pratinti atsižvelgti ir į kaimynų privilegijas. Mama drąsiai gali veikti į vaiko kūrybinius polinkius, kurie gali būti reikšmingi jo ateičiai ir iš kurių gali gauti sau kultūringo džiaugsmo. Tačiau yra atvejų, kad labiausia stengdamasi motina, kažko negali nuvokti, suprasti pernelyg komplikuoatame vaiko pasamyje. Tada motina turi kreiptis į vaikų gydytojus profesinės pagalbos. Bet dažnai motinos, perdėtai suprasdamos savo pareigingumą, pasirenka du negirtinus kraštutinumus: arba pasidaro vaikų tarnaitėmis, arba nelankščiom užvaizdom. Šitai yra vaikams labai nesveika, nes toks motiniškumas ne tik žaloja vaikų kūrybinę iniciatyvą, bet taip pat padaro vaikus nervingais ir priešginomis. Be to, ir pati motina yra pastatoma prieš didesnes problemas.

Štai, kiek jauna lietuvių motina turi pati pasirengti ir vaikuose įskiepyti, kad būtų įgyvendinti tie visapusiški auklėjimo asmens tautiniai interesai. Ar gi tai nėra didelis pareikalavimas? O koks motinų ideologinis bei auklėjimasis pasiruošimas? Kokia nūdienė bendruomenės institucija neša atsakomybę už jaunų žmonių ir jaunų šeimų tautinį bei dvasinį samoningumą? Turime nemaža komitetų ir sąjungų, kuriose jaučiami šovinistiški politiniai nusi teikimai. Kiekviename didmiestyje turime net po kelias tautinio meno puoselėjimo istaigas tūlių tautiečių skoniui palepinti ir prieš kitataučius pasigirti. Deja, jaunos šeimos, ypač jaunos motinos yra paliktos visiškai laiko ir likimo valiai...

Jautrieji lietuvių kalbos mylėtojai, priekaištaudami jaunimui už sugadintą tėvų gimtąją kalbą, visai nemato, kokioje sunkioje būklėje yra net pačių tėvų kalba. Lietuviškai kalbėti prie stalo, bartis, pasilinksminimams ruoštis, apie namus kruopštis ar vaikais girtis, – visa tai neįrodo gero ir taisyklingo lietuvių kalbos pažinimo. Atkreipkime dėmesį į tai, kas dalyvauja gyvoje bendruomeni-

nių problemų diskusijose. Kiek jaunų, o kad ir apysenių motinų sugeba pareikšti ir pakankamai apginti savo nuomones? ... čia tuojau pamatysime didelį ribotumą. Ir tik todėl, kad daugelio mūsų tautiečių lietuvių kalbos pratybos peranksti baigėsi mokyklos suole. Tuo tarpu jaunųjų lietuvių anglų kalbos vartojimas auga kas metai su jų akiračio plėtimusi, radio, televizijos, dieninės spaudos, spalvotų žurnalų bei tolimesnio mokymosi (per studijas ir darbą) palydimas.

Ar galima čia šauktis lietuviškos spaudos pagalbos? Gana augštos kainos mūsų spauda yra perpildyta įvairiais gaudais – gandeliais, tarpusavio „peštynių“ kritikomis, atskirų kiemų nuotykiams, jungtinių stalų panegyrikomis, – lyg neturėtume jokių dvasinės kultūros turtų ir literatūrinių talentų. Kodėl mūsų spauda išeivijoje atsidalina pagal įvairius žanrus: literatūra, daile, žurnalistika, politines sroves, jaunimo talentais gyvuojančia moterims skirta ir t.t.? Kodėl lietuviai intelektualai atsidalino nuo kuklesnio išsiauklėjimo skaitytojų? Kodėl išeivijoje vos vegetuojanti spauda vis dar tebesilaiko senų leidėjų – rašytojų tradicija? Norint mūsų atžalyną labiau palenkti prie lietuvių kalbos, patys tėvai turi rodyti pavyzdį daug skaitydami lietuviškai. Užtat reikalinga patrauklios lektūros. Būtų visai ne pro šalį mūsų savaitraščiuose talpinti žymiai daugiau grožinės literatūros darbų, tegu kad ir kopijų iš kitų leidinių. Pagalvokime, kas atsitiks su mūsų jauniausiais „rašytojais“, dabar rašančiais sav. mokyklų suole. Dabar tėvai ir mokytojai prižiūri jų rašinėlius, bet kas atsitiks po šio „lietuviško universiteto“ užbaigimo? Kiek jie mylės savo spaudą, ar galės jos netekti, kiek dėl jos tobulinsis, trokšdami joje pasirodyti?

Dažnai priekaištaujama jauniems tėvams, kad jie atsisako prisijungti prie choru, draugijų, įvairių organizacijų... Jaunai motinai tas beveik neįmanoma, nes dėl kiekvieno naujai gimstančio kūdikio savaimė reikia bendruomeninį veikimą atidėti bent penkmečiui. Be to, jaunos šeimos turi nugalėti ne vieną bendro gyvenimo netikėtą posūkį, ko senesnės šeimos jau nebesibijo.

Jaunoji lietuvių motina išeivijoje negali ir negalės būti kitokia tol, kol pati lietuvių bendruomenė nesuras naujų, šių dienų reikalavimams pritaikytų ke- lių.

(„Tėviškės Aidai“)

Oi neverk, motinėle, jei tavo sūnus Geležiniais vėl buvo apkaltas... Jis gi priėmė pančius, kaip Dievo siustus. Už jaunimą, už visą mūsų tautą.

Nors jo rankos nekyla altoriaus aukoj. Nedalina jos dangiškos duonos, - Jos su Kristum Golgotos kalvos aukštumoj Atpirkimą ir šviesą sruvena.

Nedejuokite, mama, skaudžiai naktimis. Tarsi Baltijos jūra audringa. Paklauskit, kaip meldžias vaikučių širdis. Kaip jie ryžtas gyventi garbingai.

Štai nukritusi sėkla jau skleidžia lapus Kuria sėjo jo rankos duosniausiai. Jis Bažnyčios garbė, Jos tikrasis sūnus, Švyturys mūsų kelionėj šviesiausias.

Lyg tie akmenys stovi tėvynės laukuos, Lyg šermukšniai ir beržai sušalę - Jis Bažnyčios, Tėvynės garbės neišduos, Pasirinkęs Aukščiausiojo valią.

Angelai danguje jį lydi malda, Šventų kankinių dvasios jį aplanko... Jis gyvena ne sau, bet kitiems visada, Vien dėl to jam ir surištos rankos.

Pasiguoskite, mama, šventųjų džiaugsmu Ir pabūkit minutę laiminga: Jis istorijoje mūsų šviesiausiu vardu, Pasiliks įrašytas garbingai.

Tad neverk, motinėle, kad tavo sūnus Prie altoriaus ateiti negali, - Jis su Kristum už gročių aukojas už mus, Skleidžia šviesą po visą mūsų šalį.

- Aš esu tikra, kad vakar, pirkdama naują skrybelaitę, tikrai pirkau be tinklelio. Kaip čia galėjo per naktį jis atsirasti!

- Moteriai pats pagrindinis mokslas gyvenime yra: mylėti ir būti mylimai.

- Lengvumas yra moters igimtas pažymys.

LIETUVIŲ SPORTO GRUPĖ

O Grêmio São Miguel de V. Zelina, disputou no dia 22-11-74, no Centro Educ. Esportivo Edson Arantes do Nascimento (PELÉ) a sua 1a. partida do Campeonato do Grande São Paulo de Basket ball, obtendo uma brilhante vitória num total de 54 pontos a 32 pontos sobre o A. A. Administração de Empresas.

A partida foi encerrada 7 minutos antes do término, por desistência do adversário, que não oferecia condições de jogo.

Pelo Grêmio S. Miguel de V. Zelina

a contagem foi a seguinte:

Ricardo Tijūnėlis - 10 pontos
Edson Meskele - 10 pontos
Vito Truba - 10 pontos
André Grigonis - 9 pontos
José Grigonis - 5 pontos
Hilário Vacianas - 4 pontos
Luiz A. Aleknavičius - 2 pontos
Hislande Bueno - 2 pontos
José A. de Alice - 2 pontos

O Campeonato prossegue, e, pedimos a sua colaboração. Para melhores informações, dirigir-se à Sede social do Clube „bar do Vito“ - V. Zelina.

Antanas Aleknavičius

LIETUVOJE - LIETUVOJE
LIETUVOJE

LIETUVOS ŽVĖRYS

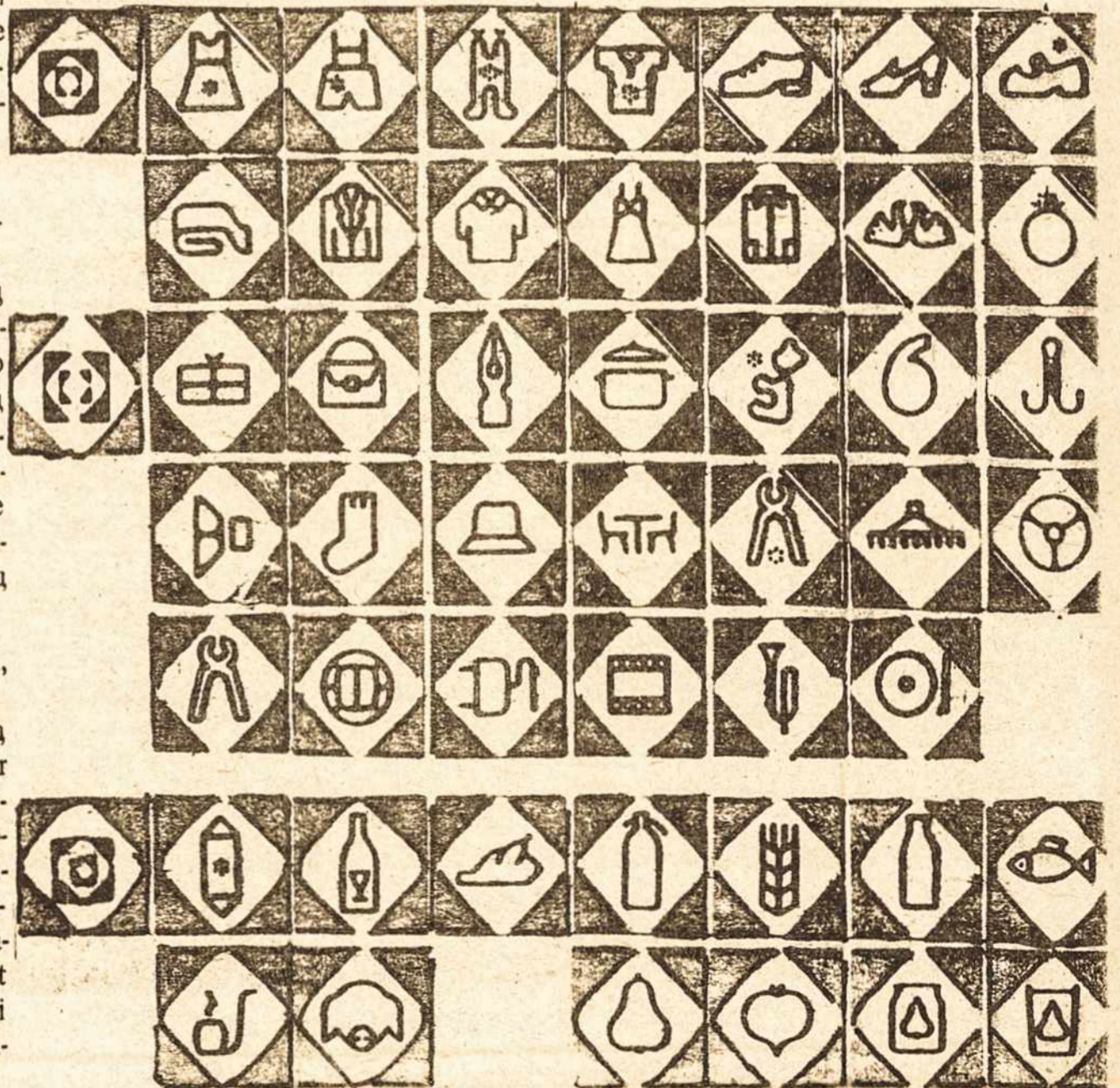
Pašių miške netoli Panevėžio 1969 metais buvo įkurtas stumbrų veislynas. Didžiuosiuose miškuose dar buvo stumbrų pereinamo šimtmetyje, o paskui jie išnyko, kol buvo vėl atvežti Lietuvon iš kitų kraštų zoologijos sodų.

Po pasaulinio karo Lietuvoje teliko 91 briedis, 101 taurasis elnias, 8.000 stirnų ir 4.000 šernų. Po trisdešimties metų šie žvėrys atgijo: dabar yra 7.000 briedžių, 1.500 tauriųjų elnių, 70.000 stirnų ir 12.000 šernų.

Buvo išnykę ir bebrai, kurių dabar Lietuvoje yra apie 5.000, gyvenančių 224-iose upėse, 61 ežere ir tvenkinyje. Pereinamo šimtmetyje buvo išnykusios gulbės, kurių dabar peri 73-iuose ežeruose. Įgjalinos apylinkėje yra paukščių rezervatas.

Baltųjų gandrų skaičius mažėja: paskutinio apskaičiavimo metu žiemoti į Afrikos žemyną iš Lietuvos išskrido tik 29.000 gandrų. Juodųjų gandrų teliko 1.180. Žuvinčių draustinyje, skirtame paukščiams, gyvena 242 sparnuočių rūšys. Rezervato plotas yra 5.421 hektarai, kuriuose auga apie 500 augalų rūšių ir veisiasi 18 rūšių žuvų.

Pagal Lietuvoje atspausčius duomenis, moksleiviai kasmet pagamina apie 80.000 inkilėlių - paukščiams namelių ir prižiūri 70.000 ūdžių žvėrialiams, prie kurių jie maitinami žiemos metu.

REGINA GAUŠIENĖ
Vilniaus Parduotuvų ŽenklaIII PASAULIO LIETUVIŲ
JAUNIMO KONGRESAS

TERCEIRO CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE

LITUANA

Rua das Giestas, 927-9 - Vila Bela - 03147 São Paulo, SP

- Tel (011) 63-5723, 274-0934

ŠIS TAS IR KITAKAS

Kodėl neparūpina viešbučių, vietų ieškoti nakvynių šeimose iš kitų kraštų atvykstantiems 300 ar 400 dalyvių?

- Vienas iš pagrindinių Jaunimo kongreso tikslų yra supažindinti lietuvių šeimas su jaunimu iš kitų kraštų. Atvyksta svečiai pripratę prie kelionių, stovyklų, suvažiavimų - jie atvyksta kaip šeimos nariai, o ne ponai turistai.

Ar nereikėtų nakvynių ieškoti tik Vila Zelinos apylinkėje? Kaip su transportu į JKongreso įvykius, renginius?

- Nakvynių Brazilijos JK komitetas ieško visuose bairuose, ne tik São Paulo, bet ir Santo André ir S.Caetano ir kitur. Ne visi JK renginiai bus Zelinoje, o transporto komisija pasirūpins kelionėmis iš šeimų ir atgal namo.

Kokios šeimos gali svečius priimti?

- Kas turi vietos namuose dar viename „vaikui“ ar svečiui. Labai pageidaujama, kad namie būtų lietuviškai mokąs asmuo ar asmenys, ir kad jaunimas, kuris dar nemoka lietuviškai, per šiuos metus pasipaustų, kad galėtų lengviau susikalbėti su svečiais iš Vokietijos, Prancūzijos, Švedijos, Anglijos ir kitų kraštų.

Ar jau dabar galima padėti pinigais?

- Per Mūsų Lietuvą ir kitais būdais buvo išdalinta Kongreso anketa, kurioje prašoma pažymėti, kiek tų apylinkių atstovai, bandydami sužinoti, kiek jų bairas galės JK reikalams padėti. Norintieji JK paremti jau nuo dabar, gali tai daryti, pranešdami būstinei (adresas visada šiame puslapyje užrašytas).

Kaip eina JK ruošia kituose kraštuose?

- Pagal pereinamą mėnesį mus pasiekusias žinias, Jaunimo kongresui ruoštis Vakarų Vokietijoje sudaryta komisija iš buvusių antrojo Kongreso dalyvių ir kito jaunimo. Kanadoje JK reikalus svarsto ir ruošia Kanados Lietuvių Jaunimo sąjunga. Šių metų pabaigoje Rochesteryje, JAV, ruošiamas antrasis Šiaurės Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimas. Venecuela tikisi atsiųsti bent 16 jaunimo (krašte lietuvių yra mažiau tūkstančio). Ir taip toliau, jau nekal-

bant apie Argentiją ir Urugvajų, kuriuose kongreso renginiai irgi vyks.

Kaip su atstovais III-iajame Kongrese ir studijų savaitėje Brazilijoje?

- Pereinamo kongreso pabaigoje buvo nutarta atstovų skaičių sumažinti iki 125, tai reiškia, per pusę mažiau, kad diskusijos ir studijų savaitės posėdžiai sklandžiau vyktų. Šalia šių 125 atstovų, dar galės studijų savaitėje dalyvauti 63 atstovų antrininkai ir pavaduotojai. Atstovų ir antrininkų skaičius kiekvienam kraštui nustatytas pagal II PLJK skaičių. Pavyzdžiui, Brazilija II-ame Kongrese turėjo 17 atstovų. Šiame kongrese turės 9 atstovus ir 4 ar 5 antrininkus. Pusė visų atstovų ir antrininkų tenka Šiaurės Amerikai (JAV-bėms ir Kanadai).

Ar tas reiškia, kad kitas jaunimas negali dalyvauti? - Visai ne. Kongreso renginiuose, programos gali dalyvauti visas jaunimas, ir ne tik jaunimas, o visi lietuviai. Jaunimo stovykla Argentinoje ribojama tik jaunimui, o studijų savaitė Brazilijoje tik atstovams ir antrininkams. Visa kita yra visai laisva.

Kas gali būti atstovais?

- Paprastai JK atstovų amžius ribojamas 18-30 metais, nors yra būta išimčių, jaunesnių kaip 18 ir vyresnių kaip 30. Brazilijoje jau veikianti studijų savaitės ruošos komisija išplatino lapelius, prašydama jaunimo išrašyti kandidatus į JK atstovus. Per šiuos metus visi, norintieji būti atstovais, ruoštusi specialiuose kursuose ir diskusijose o metų pabaigoje ar anksčiau būtų visuotiniai rinkimai, kaip ir Lietuvių Bendruomenės tarybai ar panašiai.

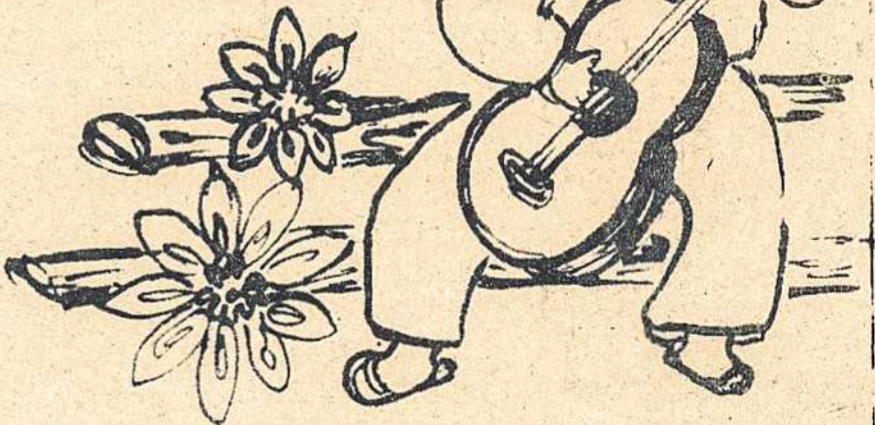
Kaip gali prisidėti interjero lietuviai, gyvena toliau nuo São Paulo?

- Galimybių yra labai daug. Visu pirma, turėdami giminių, pažįstamų ar kitaip galį São Paulo apylinkėse apsistoti, gali dalyvauti Kongreso renginiuose, kaip koncertuose, šventėse, pokalbiuose, parodose. Gali prisidėti ir lėšomis, kadangi Jaunimo kongresas ruošiamas ne tik vieno bairo ar miesto, bet visų Brazilijos lietuvių. Kongresas gi bus Brazilijon lietuvių didžiosios imigracijos auksinės sukakties pradžia.

Mūsu Lietuva
 Maziesiems
 Skaitytojams

linki labai linksmu Šventu
 Kalėdu ir laimingu 1975 metu

Literatūra * Dailė * Mokslas

MENININKO SPARNAI NEIŠSITIEŠĖ

Liudo Dovydeno pasakojimų knyga "Paširpo mano velnias"

PR. NAUJOKAITIS

Liudas Dovydenas po ilgesnės pertraukos vėl grįžo į grožinės literatūros kūrybą: 1973 m. Lietuviškos Knygos Klubas išleido jo savaip perkurtų liaudies pasakų rinkinį "Karaliai ir bulvės", o 1974 m. "Nida" išleido trumpų pasakojimų rinkinį "Paširpo mano velnias". Pasakojimai pavadinti novelėmis, bet ne visi turi novelės formą. Ilgiausias pasakojimas, davęs ir knygai vardą, "Paširpo mano velnias" yra trumpa apysaka, susidedanti iš kelių epizodų, atskleidžianti kelis įdomius charakterius.

Apysakos centre yra skriaudžiamo bažnytkaimio vargonininko Leonardo Kidušio istorija. Tai menininko, neturėjusio sąlygų savo talentą pilnai išskleisti, tragiškas likimas. Patekęs pas despotą kleboną, muzikas skursta materialiai ir dvasiškai, vis dar turėdamas vilties pakilti į meno augštumas, išvykti į Vilnių ar Varšuvą, kur galėtų ištiesti menininko sparnus, bet tos laimingos dienos nesulaukia. Atleistas iš vargonininko vietos, visai palūžta, net neprisiverčia prisėsti prie fortepijono, kol pagaliau baigia gyvenimą panardinęs galvą į sekli upelį tarp akmenų. Gal palūžęs menininkas pats nusizudė, o gal tik nelaimingas atsitikimas — auto-

rius klausimą atsakyti palieka skaitytojui.

Apysakaitė yra šilta, spalvinga, nes autorius nelaimingą muziką vaizduoja su meile ir nuširdumu. Šilumos duoda ir pasakotojo dalyvavimas įvykiuose (tai gal pats autorius, kadaise buvęs vargonininko mokinys). Leonardo charakteris atskleistas įvairiose situacijose, santykiuose su muzika ir su įvairiais asmenimis. Greta Leonardo atsi-

skleidžia valinga ir savarankiška jo žmona Apolonija, šykštuolis egoistas klebonas Pavalčius, simpatiškas altarista Volungė, pasakotojas Jeronimas. Leonardo ir Apolonijos tikėjimas velnio gerumu ir jo globa gal ir nevisus įtikins, bet tie dalykai, kaip ir klebono despotizmas, yra taip organiškai įjungti į apysakaitės įvykius, kad jie verčia neabejoti psichologiniu tikrumu, menine tiesa. Dėl to ši apysakaitė yra pats stipriausias knygos kūrinys. Ir tai yra vienintelis pasakojimas, kurio veiksmas ištiesai vyksta Lietuvoje senaisiais lai-

kais (atrodo, prieš I-ąjį pasaulinį karą).

Kiti knygos pasakojimai yra žymiai trumpesni (jų dar yra 6). Jie nukelia skaitytoją į JAV lietuvių išeiviją, daugiausia į Pensilvanijos angliakasių gyvenimo gelmes ir pilką kasdienybę. "Žmogus ir žiurkės" atskleidžia šiurpų įvykių dujų sprogo užgriautose kasyklose. Įvykis atskleidžiamas veikėjų atsiminimo forma, palaikant veikėjų tamprų ryši ir su paliktąja tėvyne. "Virvės" parodo sunkius kelius, kuriais senieji lietuviai

(pabaiga 8 psl.)

B. Pūkelevičiūtės knygos viršeli pieštas Kazio Veselkos

BALYS AUGINAS

ATEINA PERGALĖ

Ateina pergalė kaip milžiniškas tvanas,
Apimdama ir žemę ir dangaus skliautus,
Tartum gyvybės pulsas iš kapų ji kelias ir gyvena
Ir kaip ugnis ji uždega numirusius metus.

Jai kelia vėliavas gyvenimo ištroškę tautos
Ir kloja miestų milijoninių minia
Po kojom pažadų ištikimybės sriauta
Ir tie, kur šaukė "taip", ir tie, kur šaukė "ne!"...

Aukoja kūdikius jai motinos, ir žmonos
Aukoja ištikimus vyrus, o vaikai — tėvus,
Aukoja jai beturčiai milijonus,
Religijos aukoja jai dievus...

Ateina pergalė šalta, rūsti, negailestinga,
Ar bus ji pragaro, ar bus dangaus siūsta?
Stabų pasaulis laukdamas stabu sustingo
Ir klausia siaubo nusiaubtas. AR TA

ATEINA PERGALĖ? AR TA ATEINA
PERGALĖ? AR TA?

SKLYPININKAI

Pagal 1970 m. statistikos metraštį („Lietuvos TSR Ekonomika ir Kultūra 1970“), bendras Lietuvos žemės ūkio ir ūkių žemėnaudos plotas yra 3,497,000 ha. Čia įskaitomos visos naudmenos: arimai, sodai, pievos ir ganyklos. Iš to ploto kolūkiečių naudojami kolūkių žemėje esantys sodybiniai sklypai užima 148 tūkst. ha, darbininkų, tarnautojų ir kitų gyventojų grupių asmeniškai naudojama kolūkių žemė — 7 tūkst. ha ir įvairių darbininkų ir tarnautojų asmeniškai naudojama žemė — 122 tūkst. ha. Tokiu būdu visų rūšių sklypininkai Lietuvoje 1970 m. valdė 277 tūkst. ha, kas sudarė apie 7% bendrojo žemėnaudos ploto.

Visų kategorijų ūkiuose galvijų skaičius 1970 m. buvo 1,714,400. Galvijų skaičius kolūkiuose, tarybinuose ir kituose valstybinuose ūkiuose buvo 1,110,800. Gyventojų ūkiuose jų buvo 603,6 tūkstančiai. Vadinasi gyventojų (sklypininkų) ūkiuose, kurie sudarė tik 7% naudojamos žemės ploto, buvo 35% visų krašto galvijų. O jeigu skaitytume, kad beveik pusė (122 tūkst. ha) sklypininkų žemės buvo naudojama kaip darbininkų ir tarnautojų asmeniškai sklypai, kurių savininkai, ar bent jų dalis, gyvena miestuose ir, greičiausia, gyvulių nelaiko, o augina tik bulves, daržoves ir vaisius, tai žemės plotas, kuris išaugina 35% galvijų, būtų dar mažesnis.

Iš minėtojo bendro galvijų skaičiaus karvių būta 856,7 tūkst. Kolūkiuose ir tarybinuose bei valstybinuose ūkiuose karvių buvo 454,1 tūkst. Kiti galvijai, matomai, buvo priauglis arba mėsiniai. Gyventojų ūkiuose karvių buvo 402,6 tūkst. Čia gaunasi beveik neįtikėtinas vaizdas: apie 46% visų melžiamų karvių 1970 m. buvo laikoma sklypininkų ūkiuose, kuriems niekas nestatė moderniškų karvių džiū, nepirko melžimo mašinų ir neapdovanojo melžėjų medaliais. Šitie duomenys labai iškalbingai pasako, kodėl tiek daug vietos Lietuvos spaudoje skiriama karvėms ir melžėjoms.

Kiaulių 1970 m. Lietuvoje buvo 2,078,800. Gyventojų ūkiuose jų buvo 733,7 tūkst., arba 35%. Taigi daugiau negu trečdalią kiaulių užaugino sklypininkai.

Avių bendras skaičius — 152,8 tūkst. Gyventojų ūkiuose — 147,3 tūkst. Kolūkiai ir visi kiti valstybiniai ūkiai avių laikė tik 5,5 tūkst. Tokiu būdu daugiau kaip 96% visų Lietuvoje tuo metu buvusių avių gėnėsi sklypininkų „valdose“. Atėmus iš darbininkų privatiškai valdomus sklypus, lietuviai vaikščiotų be kailinių ir be vilnonių drabužių.

Ožkų Lietuvoje 1970 m. dar būta 7.000. Visos jos priklausė gyventojų ūkiams

Įdomu, kad gyventojų ūkiuose tuo metu dar buvo 2,5 tūkst. arklių. Nuo bendrojo 151,0 tūkst. arklių skaičiaus, sklypininkų arkliai tesudarė mažiau kaip 2%. Palyginus su 1941 m., arklių skaičius Lietuvoje iš 546 tūkst. sumažėjo iki 151 tūkst. — daugiau kaip tris kartus. Tas rodo, kad žemės ūkis yra stipriai mechanizuojamas. Paukščių 1970 m. Lietuvoje buvo 9,012,000. Gyventojų ūkiuose jų būta 6,241,800, arba daugiau kaip 69%.

Turint galvoje, kad pusė visų Lietuvos gyventojų yra kaime, tai atrodytų natūralu, kad jie savo mažuose sodybinuose plotuose (apie 0,5 ha) išaugintus augalininkystės ir gyvulininkystės produktus patys ir suvartoja. Tačiau statistikos duomenys rodo ką kitą: gana žymią dalį savo produktų gyventojai vis dėlto parduoda ir gauna nemažai pajamų. Pvz. 1970 m. išmokėjimai kolūkiams, valstybiniam ūkiams ir gyventojams už žemės ūkio gaminius, parduotus valstybei, kooperatinėms ir valstybinėms prekyaujančioms organizacijoms buvo tokie: kolūkiams — 734.007 mil. rublių, valstybiniam ūkiams — 342.039 mil. rublių ir gyventojams — 256,881 mil. rublių. Išeina, kad oficialūs išmokėjimai gyventojams už jų produktus sudarė beveik 19% nuo visų už žemės ūkio produktus gautų pajamų.

Už augalininkystės produktus privatus sklypininkai gavo 20% visų už tos rūšies gaminius išmokėtų pajamų, o už gyvulininkystės produktus kiek daugiau nei 19%.

Čia patiektieji duomenys yra tikra patvirtinantis. Sklypininkai ne tik pajėgūs gaminti, bet ir tikrai patys maistu apsirūpinti, be to dar gauna už savo parduotus produktus beveik tris kartus daugiau, negu proporcingai pagal valdomos žemės plotą gauna kolūkiai ir valstybiniai ūkiai. Čia, be abejonės, neįskaitytos pajamos už privatiškai turguje parduodamus produktus. Jos, turint omenyje, būtų sudarytų dar kita tiek.

Šitie skaičiai padeda išspręsti mįslę kodėl Lietuvoje vis dar toleruojami gyventojų sklypai, apie kurių panaikinimą jau daug kartų buvo kalbėta ir rašyta. Tie mažyčiai sklypai Lietuvoje yra tarsi Hongkongas Kinijos pašonėje. Didžioji Kinija seniai būtų tą žemės sklypelį pasiglemžusi, jeigu jis nebūtų taip labai naudingas jos ūkiui. Pranyks ir Lietuvos sklypininkai, kai kraštas galės be jų išsiversti. O tuo tarpu jie išdidžiai maitina Lietuvos gyventojus, nors jų buvimas yra visą laiką krislas partijos viršūnių akyse.

„Europos Lietuvis“

Baltmiškis

Lietuvos universiteta
Nepriklausomybės
pradžioje padėjo kurti
kitataučiai Lietuvių
draugai. Vienas jų
aprašo savo tautiečius
šveicarus.

Šveicarai akademikai nepriklausomoje Lietuvoje

PROF. JUOZAS ERETAS .Europos Lietuvis

KARL KOCH (1906-1958)

Prieš apleisdami Humanitarinių Mokslų Fakultetą, užsukime dar į jo Psichotechninį Institutą, pas jo vedėją Karolį Kochą.

Kochas, gimęs 1906 m. Aarau'o mieste, anksti neteko tėvo, kas neturtingą našlę vertė sūnų siųsti į fabriką, kur tapo mechaniku. Tuo nepasitenkindamas, žvalaus proto vaikiną po darbo veržėsi į mokslus, į kuriuos jam vartus atidarė Luzernoje vakarais lankomasis technikumai. Čia išgijęs diplomą, žinių godus jaunuolis Zueriche įstojo į Pritaikomosios Psichologijos Institutą, kuriame rado tikrąjį savo pašaukimą. Pritaikydamas išgijimą mokslą, Kochas, eidamas vos 22 metus, fabrikuose ėmėsi gerinti darbininkų būklę, skirti juos į tinkamas vietas ir racionalizuoti darbo eigą. Tuo būdu jis pakėlė darbininkų savijautą bei stiprino jų prisirišimą prie darbovietės. Norėdamas dar tobulintis platesniame pasaulyje, Kochas įstojo į Paryžiaus Sorbonną, o pinigų studijoms užsidirbo Citroeno automobilių gamykloje. Gavęs pažymėjimą *pour l'orientation professionnelle*, jis leidosi į kelionę po Europą kur jis tobulino savo metodus

Šitaip realizuodamas savo psichotechniškus laimėjimus, Kochas 1938 m. užklydo ir į Lietuvą. Nors pas mus dėl stokos didesnių įmonių sunku buvo įsikurti, bet vis dėlto pavyko sudominti Humanitarinių Mokslų Fakultetą, kuris sutiko įsteigti tam tikrą Psichotechninį Institutą ir paskirti jį vedėju. Jis tuoj uoliai ėmėsi darbo, pats pagamindamas testams reikalingus aparatus. Bet greitai į šią daug žadančią pradžią krito šešėliai, panašūs į tuos, kurie dar Sennui buvo apkartinę gyvenimą. Tiesa, Kocho bendradarbis V. Lazersonas jam kolegiškai padėjo, bet pedagogikos bei psichologijos profesorius Vabalas-Gudaitis pasielgė priešingai — jis dėl pasaulėžiūrinių skirtumų bei pavydo pakilo vedėjui koją. Dr. J. Girnius Vabalą-Gudaitį (LE 32, 401) charakterizavo šiais žodžiais: „Į psichologiją jis žvelgė materialistiniu žvilgsniu... psichinį gyvenimą jis laikė tik savotiška vidine smegenų judėjimo apraiška. 1948 m. įstojęs į komunistų partiją, savo ankstesnes materialistines pažiūras visiškai sutapdė su vadinamu dialektiniu materializmu. Jis buvo vienas iš ryškesnių laisvamanybės atstovų ir veikė...“

Šitaip rusų komunistų nuteiktas. Vabalas-Gudaitis iškart šnairavo ir į Kocho darbuotę, nes šis, būdamas dvasininkas platesne to termino prasme, žiūrėjo visai kitaip į žmogaus prigimtį bei jo paskyrimą. Nors ir jis atstovavo eksperimentinei psichologijai, bet ją panaudojo siekiant geriau pažinti, ne jai paneigti. Prisipažindamas ir visuomenėje prie savo idėjų, Kochas įstojo į LK Mokslo Akademiją ir 1938 m. pirmame jos suvažiavime skaitė paskaitą apie profesinę atranką. Tada Vabalas-Gudaitis galutinai nuteikė prieš Kochą kuriame žiūrėjo ir asmenišką konkurentą, nes žymi studentų dalis jau buvo įsukusi į kelią to vakariečio, patraukiančio ją ir savo šviesia asmenybe. Tikrai sunku buvo jį nesižavėti, nes jis psichologijoje ne tik buvo atnesęs naujausių atidengimus, bet juos pertiekęs patraukliu būdu, kuriam netrūko nei humoro. Nors Kochas buvo pranciškonikiškai kuklus, bet vis dėlto nesidavė aklo materializmo apstumdymas, ir dėlto 1933 m. antroje pusėje sugrįžo į savo tėvynę.

Koks iš to buvo nuostolis Lietuvos mokslui, visi patyrė po Kocho iškilimo Vakaruose. Jis Luzernoje įsteigė savo institutą, ir jame išdirbo eilę testų, iš kurių „Medžių testas“ buvo pripažintas pasauliniu mastu. Knyga, kurioje šis buvo išgyventas, 1973 m. susilaukė septintos laidos buvo išversta į prancūzų, italų, ispanų, anglų ir net japonų kalbas.

Besąlyginiai atsiduodamas savo tyrinėjimams, kurių visų siela ir buvo siela Kochas mirtinai pavargo. Vos pasiekęs 50 metų, jis buvo pašauktas į amžinybę, kurios slenksčio jis rymojo nuo pat pradžių.

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

Atsiminimai iš Sibiro tremties
Stefanija Rūkienė

Ir nepastebėjau, kaip prie manęs atsirado rudas žemomis kojomis šunelis, vizgina uodegą ir draugiškai nusiteikęs žiūri į mane. Net krūptelėjau ir apstulbau. Ir iš kur dabar atsirado mūsų šunelis? Tik gerai pasižiūrėjusi susivokiau, kur esu, ir pastebėjau, kad ne mūsų Murzius.

Nepavydėtinas čia ir šunų gyvenimas. Neturi jie užuovėjos nuo sniego audrų ir žvabių Sibiro vėjų. Niekas jiems būdos nepadarė. Miega šuneliai susirietę į kamuoliuką ant suminto sniego takų, kartais inkšdami glaudžiasi prie namelių sienų. Lietuviška būda tikrai čia šuneliams praverstų. Sibire niekas neparodo žmonėms meilės ir nuoširdumo, todėl ir žmonės čia neparodo užuojautos gyvuliukams ir savo artimui.

Ziemą Sibire gryčion šunų pasišildyti visai neleidžia, nes jie, pabuvę šiltame kambaryje

laukan išėję tuojau sušąla. Jie sunkią ir ilgą Sibiro žiemą turi iškentėti lauke.

Jei šeimininkas sunkiai verčiasi, tai jo gyvuliai blogai maitinami. Šuneliai Sibire minta tik bulvytėmis. Visiems čia ne pyragai.

Užaugusių šunų niekas čia ilgai nelaik. Nes iš jų kailių siuva kailinius, kurie yra labai šilti ir saugoja nuo Sibiriškos žiemos šalčių. Kumštinės pirštines, pasiūtos iš šuns kailio, labai šiltos ir neturi pakaitalo. Šuninius taukus žmonės vartoja džiovai gydyti Geresnę šunių, slėpdamiesi vieni nuo kitų suvalgo. Liekanas kiaulėms sušeria, bet tik jau jokių būdu jų neišmeta.

Sunkus šunelių gyvenimas Sibire, nes jie nuolat dreba ir bijo šeimininko, kad nenu dirtų kailio. Jei šeimininkui šalta, tai šunelis turi savo kailiu atsakyti.

Čia baisiai sunku ir tremtinėjams, nes reikia drebėti ir gyventi nuolatinėje baimeje kad enkavedistai dar kartą neapkalintų, neištremtų dar toliau į šiaurę, iš kur tikrai nėra jokios vilties sugrįžti. Jei sovietinei valstybei reikia Sibire kirsti taigas ir kurti naujas sodybas, tai tuos darbus veltui atlieka šimtai tūkstančių įvairių tautybių tremtinių.

Taip ir nesuprasi, kam Sibire geriau, tremtiniui ar šuniui: abu benamiai, abu alkanai ir abudu vienodai kaukia...

BACERSKIŲ MIRTIS

Iš kaimo atėjo Ona Geležinytė. Tuojau apstojusios klausinėjame, kas nauja girdisi kaime.

Ji mums pranešė, kad išbadėjusi mirė senutė Bacerskienė. Ta lietuvė mirė baisiai toli nuo savo tėvynės, be savųjų, be kaimynų ir be grabnyčios. Niekas jai nepašventins amžino poilsio vietos, nes visi mūsų kunigai su vyrais uždaryti koncentracijos stovyklose.

DOVYDĖNAS (pabaiga iš 7 psl.)

Tėviškos Žiburnai"

emigrantai vyko "į laimės šalį" Pradžioje šio pasakojimo įvykių dalis dar atsitinka Lietuvoje. Skirtingi elementai autoriaus dar nevisai sulydyti į meninę vienumą. Dar daugiau tikrovės ir pasakos elementų nesulydymo jaučiama pasakojime "Paparčio žiedo naktis". Įdomių senosios lietuvių išėivijos charakterių atskleidžia pasakojimas "Toks tai ir gyvenimas žmogaus". Tragišką vyro žuvimą kasyklose išgyvenusi jauna našlė Veronika, trumpai veiksmo tepasirodęs jos ryžtingas vyras Rapolionis, apsukrusis Trakimas, vėliau virtęs valkatėle — visi šie žmonės atskleisti ryškiomis spalvomis, taikliais teptuko brūkšniais, leidžiant jiems reikiamu momentu pasirodyti veiksmo scenoje. Sukto charakterio žmonių atskleista pasakojime "Lygal" (tik kompoziciniu atžvilgiu pasakojimas kiek pakrikęs). Beletristine forma atskleistas anekdotinis įvykis pasakojime "Meno viršūnė", kai dėl užmirš-

to klausos aparato išyra beužsi-mezganti senyvu žmonių meile.

L. Dovydėnas pasakoja nesku-bedamas sustodamas ties jį pa-traukusiomis detalėmis, ties vaizduojamu žmonių minties ar jausmo nuokrypomis. Dėlto kartais pasigendame fabulos vientisumo ir dinamikos, bet už tai galime grožėtis stiliaus turtingumu, originalumu, retų posakių ir vaizdų spalvingumu. Visoje ankstesnėje L. Dovydėno kūryboje buvo jaučiamas įgimtas vaizduotojo talentas, sugebėjimas gražiai ir spalvingai kalbėti. Tų savybių autorius gausiai pažėrė ir šioje naujojoje knygoje. Tik gal kaikurie jautresni skaitytojai nebus patenkinti autoriaus palinkimu į šiurkščius natūralistinius teptuko brūkšnius. Bet toks jau yra Liudas Dovydėnas — atskleidžias subtiliausių lyrinius nusiteikimus ir vulgarius tikrovės šiurkštumus. Literatūros mėgėjų naujoji knyga maloniai nuteikia, ir norisi palinkėti, kad ji nebūtų paskutinė, kad autorius ir toliau kalbėtų sodriu lietuvišku žodžiu, prabiltų tokiais pat gyvais ir tikrais žmonėmis, iš tikrovės išve-jotomis temomis.

KIEK PERNAI PERSKAITĖTE LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ??? O Šiomet ???

MŪSŲ ŽINIOS

LITERATŪROS VAKARAS

Literatūros būrelis užbaigė šių metų veiklą viešumoje, su didesne programa, Lietuvos Sąjungos salėje, dalyvaujant šalia narių ir būrelis svečių. Lietuvos Sąjungos vadovybė metų bėgyje pakartotinai buvo prašiusi paskirti bent vieną programą ir užpildyti Sąjungos salėje. Tam gera proga susidarė kaip tik metų užbaigai, lapkričio mėn., nes gruodžio mėnesį Lit. Būrelis nesirenka.

Vakaro atidaryme rašytoja Halina Mošinskienė pasveikino susirinkusius narius ir svečius ir pakvietė A.D. Petrą duoti veiklos apžvalgą. Apžvalgoje buvo pranešta apie Būrelio veiklą nuo 1971 metų vasario mėnesio iki šių metų galo. Būrelio nariai prisidėjo ir prisidėjo prie vietos spaudos savo kūriniais, vertimais, jaunimo puslapio paruošime, vaikų puslapio pašaliniais, literatūros puslapis ir moters puslapis taip pat būrelio narių darbas. Jeigu tai būtų sudėta į vieną knygą ji apie 700 su virš puslapių ir būtų "Mūsų Lietuvos" laikraščio didumo.

Kiekvieno susirinkimo bėgyje buvo skaitomi referatai ir paskaitos apie lietuvių rašytojus, menininkus, poetus, skaitomos knygos ištraukos, sava kūryba. Taip pat buvo pagerbti poetai, rašytojai ir menininkai, kurie tais metais pasirodė viešnageje Braz.ijoje. Darbu prisidėta prie „Žinyno“ paruošimo, prie pirmosios dalies "Liet. portugališko žodyno", prie inž. Z. Bačelio biografijos ir raštų leidinio ir ruošiamo spaudai platesnio veikalo apie M.K. Čiurlionį. Jo kūrybos apžvalgą rašo dvi S. Paulo Universiteto profesorės dr. F. Cavalli ir dr. H. Baracco. Būrelis turėjo visą eilę programų su skaitomu teatru ir su skaidrėmis. Dalis programų įrašytos į magnetofono juosteles. Platina knygas ir plokšteles.

Sekantis vakaro programos numeris – Janinos Valavičienės paskaita apie Nelės Mazalaitės kūrybą. Ypatingas žvilgsnis apie rašytojos pažiūras į lietuvių moterį.

Pirmą kartą literatūros Būrelyje pasirodė su savo kūryba Antanas Augustaitis. Taip pat su savo kūryba, tik proza, pasirodė ir kun. Pr. Gavėnas, skaitydamas ištrauką iš savo atsiminimų.

Stud. Kristina Valavičiūtė palinksmo publiką savo jautriu skambinimu su klasiškos muzikos ir Brazilijos autorių ištraukomis. Prof. Rimgaudas Jūraitis paskaitė

tai progai specialiai parašytą poetą Kl. Jūros kūrinį, kurį publika sutiko šiltai. Skaitomasis teatras šį kartą pasirodė su linksma humoreska apie puseseres, kurį paskaitė J. Valavičienė ir A. D. Petrą.

Baigiant oficialią dalį buvo informuota apie gautas naujas dvi knygas ir trumpai svarstyta apie sekančių metų veiklos gaires. Čia pasisakė ir svečiai mons. P. Ragažinskas ir Antanas Dutkus, siūlydami Būreliui išeiti į platesnę veiklą. A. Steponaitis siūlė praveisti bent vieną vaidinimą laike metų.

Užbaigai kun. A. Saulaitis paruošė skaidrių eilę "Kelionė per Lietuvą" vartojant du prožektorius ir lietuviškos muzikos rinkinį. Mums tai įdomi naujenybė ir Lietuva neatrodė taip liūdna, ypač tai, kad gale pasirodė ir jaunimo gretos laisvajame pasaulyje šokių šventėse.

Nežiūrint blogo oro, staigus lietaus, su įprastomis susisiekimo problemomis paskutinėje metų programoje dalyvavo gera dalis Lit. Būrelio narių ir keletas svečių.

A.D.P.

OURO FINO PAULISTA

Šioje vietovėje tarp Suzano ir Ribeirão Pires gyvena gal šešios lietuvių šeimos. Skystimai nori savo ūkį „Granja Varpa“ parduoti, nes sunku ūkį šiais laikais apdirbti ir mokesčius mokėti. Įvažiavimas yra per gražius mūrinius vartus, kurių „bokštuose“ įmūryti iš visų pusių Gedimino stulpai. Šalia gyvena giminaitis Rikardas Mačiulaitis su žmona ir dviem paaugliais sūnumis, turi nemažą spyruoklių fabriką, kurio gaminiai parduodami žemės ūkio mašinų įmonei. Šeima kilusi iš Marijampolės.

Kiek toliau ūkelį turi Jadvyga Arasimavičiūtė Engeleng, kurios sūnus yra universiteto profesorius. Iš Kauno kilusi lietuvė, nors jau pasiekusi 70 metų amžiaus, pati apdirba sodą, gėlyną, namus, užsakė baseiną, kuriame trys vaikai čia galės šiltą dieną maudytis. Savo laiku giedojo katedros chore ir grojo vargonais, nes Lietuvoje mokėsi muzikos ir meno – jos namuose gausu gražiai pieštų aliujinių paveikslų. Senutė moka ne tik lietuviškai, lenkiškai ir portugališkai, bet taip pat olandų, vokiečių, latvių, anglų ir prancūzų kalbas.

Šioje apylinkėje dar gyvena Endrėjų šeima, Kavaliauskai ir bent dar viena šeima. Kadangi lietuvis kunigas čia lankosi maždaug kas 20 metų, tai ML skaitytojas turės kiek palaukti, kol apie jas sužinos daugiau.

Šia vietove ir baigiasi šių metų lietuvių kunigo kelionės po tolimesnes vietas ir po seniai nelankytas vietas, kurių metu per 11.000 kilometrų apvažiauta 37 miestai ir virš 200 šeimų. Lietuvos vaizdų skaidrės, kartu su spalvotomis fotografijomis iš São Paulo lietuvių veiklos ir panašiai, buvo rodytos apie 20 kartų, lietuvių šeimoms Mišios šventos apie dešimtyje vietovių. Išplatinta apie šimtas knygų, surasta apie dešimt naujų ML prenumeratų, taip pat parduota plokštelių, kurias Urugvajuje pagamino J. Giedrys. Apie šių tolimesnių ar retai lankytų vietovių lietuvių rašyta ne tik Mūsų Lietuvoje, bet taip pat keturiolika straipsnių su fotografijomis JAV lietuvių dienraščiui „Draugui“, reportažai „Laive“, „Moteryje“, straipsneliai „Skautų Aide“ ir kitur.

Jeigu yra skaitytojų, pažįstančių lietuvių kilmės šeimų Espirito Santo valstijoje, apie Salvador, Recife ir Fortaleza, pranešę adresus per redakciją, gali tikėtis, kad lietuvis kunigas juos aplankys sausio – vasario mėnesiais.

ĮSISTEIGĖ PASAULIO LIETUVIŲ INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ SAJUNGOS – PLIAS BRAZILIJOS SKYRIUS

Šių metų lapkričio mėn. 22 d. 20:30 val., PLIAS Centro Valdybos Įgaliotinio Inž. Algirdo Idikos iniciatyva buvo sušauktas PLIAS Skyriaus Steigiamasis Susirinkimas, kuris įvyko Centro Valdybos Įgaliotinio bute, rua Maestro Chiafarelli, 736, Jardim Paulista. Susirinkime dalyvavo šie lietuvių profesionalai, PLIAS Brazilijos skyriaus steigėjai.

- 1- Algirdas Idika – elektrotechnikos, elektronikos inžinierius.
- 2- Algirdas Mošinskis – architektas inžinierius.
- 3- Nardis Jonas Antanaitis – tekstilės inžinierius
- 4- Arūnas Steponaitis – chemijos industrinis inžinierius.
- 5- Gražvydas Bačelis – statybos inžinierius
- 6- Leonardas Mitrusis – fizikas
- 7- Alfonsas D. Petrą - mikrobiologas
- 8- Antanas Tyla – elektronikos inžinierius
- 9- Algimantas Žibas – fizikas.

Steigiamasis Susirinkimas, suprasdamas apsijungimo organizacijos rémuose reikalingumą ir įvertindamas PLIAS Centro Valdybos pastangas suburti lietuvių ir lietuvių kilmės profesionalus, išsibarsčiusius po visą pasaulį, į organizuotą ir vieningą šeimą, nutarė įsteigti Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Skyrių Brazilijoje, São Paulo mieste.

Po Steigiamojo Susirinkimo, tuo jaus toje pačioje vietoje, buvo sušauktas kitas susirinkimas su Visuotino Susirinkimo teisėmis, kuriam pirmininkavo inž. Algirdas Idika praveddamas Skyriaus Valdybos ir Revizijos Komisijos rinkimus. Visuotinam Susirinkimui sekretoriavo inž. Arūnas Steponaitis.

PLIAS Skyriaus Valdyba sudaryta rinkimo būdu iš šių asmenų:

Pirmininkas – Algirdas Idika
Sekretorius – Arūnas Steponaitis
Iždininkas – Gražvydas Bačelis
"Public Relation" – Leonardas Mitrusis.

Revizijos Komisijon išrinkti

Antanas Tyla,
Nardis Antanaitis

PLIAS – Brazilijos Skyriaus

Valdyba kviečia visus lietuvius ir lietuvių kilmės inžinierius, architektus ir kitus griežtųjų bei gamtos mokslų specialistus prisidėti prie PLIAS veiklos įstojant nariu į Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungą.

Valdyba

Akademių metinis susirinkimas įvyko š.m. gruodžio 1 d. adv. Algirdo Sliesoraičio bute Buvo svarstyta sekančių metų veiklos gairės ir naujų narių pagerbimas su iškilminga vakariene. Pramato ma, kad šiais metais Akademių grupė padidės 6-7 nariais. Sekančiais metais susirinkimai vyks kas antras mėnuo. Kiekvieno posėdžio proga nariai paruoš po dvi paskaitėles iš savo specialybių. Numatytas nario mokestis ir projektuotos įvairios studijų dienos, iškylos į žymesnes Brazilijos vietas ar šiaip sau ekskursijas, kurių metu draugijos nariai turės progos daugiau suartėti. Sekantis susirinkimas įvyks inž. A. Steponaičio bute 1975 metų kovo mėn. 16 dieną 16 val. Paskaitas duos dr. R.A. Petrą ir prof. K. Jūraitis.

GIEDOTINĖS MIŠIOS

už a.a. inž. MYKOLO MITRUSIO vėlę bus V. Zelinos bažnyčioje gruodžio 31 dieną 7 val. ryto. Giminės, prieteliai ir pažįstami kviečiami jose dalyvauti.

PARQUE DAS NAÇÕES

nuo 1975 metų pradžios Mišios lietuviams bus ankščiau 8:30 val.

Klebonas

LAIŠKAI

ML redakcijoje yra laiškas Vladi Januškevičius iš Kanados Vladi Germanavičius Toronto

MŪSŲ ŽINIOS

ŠV. METŲ ŠVENTKELIONĖ

Grudžio 15 dienos popietį į didingą São Paulo katedrą ėmė rinktis lietuviai Šv. Metų atšaldams.

Išgarsinti abiejose parapijose, per „Mūsų Lietuvą“ ir per tam tikslui išleista specialų leidinį lietuvių ir portugalų kalbom, „atšaldai“ subūrė lietuvių net ir iš tolimų São Paulo miesto vietovių. Matėsi tautiečių ne tik iš Centro, Zelinos bei Mookos apylinkių, o ir iš Jabaquara, Casa Verde, V. Anastácio, V. Carolina, V. Facchini, Moinho Velho, Utinga, Parque das Nações ir kitur.

Sventųjų Metų tikslas – dvasinis atsinaujinimas ir susitaikinimas su Dievu bei žmonėmis. Tatai, aišku, neįvyksta automatiškai ir vienoj akimirkoj. Tam reikia gilaus vidinio nusiteikimo arba, Šventraščio žodžiu tariant, atsiverimo, tikslaus, teisingo, gyvai krikščioniško nusistatymo. Šventkelionė, „atšaldai“, per paties Dievo teikiamą malonę tokį nusistatymą gali tik patvirtinti, sustiprinti ar nors iššaukti. Be tokio nusiteikimo – nėra jokių atšaldų.

Katedroj atgailos bei susitaikinimo apeigoms vadovavo Zelinos klebonas kun. J. Šeškevičius, o šventkelionės Mišias koncelebravo kun. St. Šileika, asmeninės lietuvių parapijos klebonas t. P. Daugintis ir kun. Pr. Gavėnas; kiti kunigai klausė išpažinčių. Komuniją turėjo dalyti visi trys koncelebrantai.

Liturginius skaitymus pravedė Al. Vinkšnaitis ir Angela Joteikaitė. Šv. Juozapo LK B-nės choras palydėjo mišias lotyniškam giesmėm.

Po liturginio palaiminimo, gottiškos katedros skliautuose nuaidėjo, per Tautos Himno žodžius, gilus tolimosios Tėvynės ilgesys išsiveržęs iš kiekvieno lietuvių krūtinės.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS

Tarybos ir Valdybos posėdis įvyko gruodžio 16 dienos vakarą inž. Arūno Steponaičio naujam bute, Indianopoly, dalyvaujant Romui Kasparui, PLB-nės valdybos jaunimo reikalų skyriaus p-kui, iš JAV-bių atvykusiam.

Posėdžio tikslas – peržvelgti, aptarti bei konkrečiai koordinuoti Pasaulio Lietuvių bendruomenės veiklą, ypatingai dėmesį kreipiant į PLJ Kongreso ruošos darbus.

JAV-bėse 1975 m. sausio 1 dieną laikraščiai, radijas ir lietuviška TV pradės pilną PLJ Kongreso propagandą. Turi tam organizuotis ir P. Amerikos kraštai.

KANADA DĒKINGA

Kanados Liet. Katalikių Moterų D-jos Prisikėlimo p-jos skyrius kasmet rengia moterims uždaras rekolekcijas. Šiemet, numatytam kunigui negalint jas praveisti, moterys kreipėsi į ten besilankantį kun. H. Šulčą „kuris sutiko mus iš tos bėdos gelbėti“. Ir pravedė joms rekolekcijas lapkričio 22-23 d. „Jam esame nuoširdžiai dėkingos už tokias turiningas konferencijas, kurios mums davė daug dvasinio pakilimo“, rašo į S. Paulą tų rekolekcijų dalyvės.

BAŽNYČIA ESAME IR MES.

Ir nuo mūsų priklauso
Bažnyčios dabartis
bei jos A T E I T I S...

Šio "Mūsų Lietuvos" numerio GARBĖS LEIDĖJA APOLONIJA BALTADUONIENĖ

Jai ir visai šeimai nuoširdžiausia padėka ir geros kloties linkėjimai.

ML administracija

ŠAUNŲ NAUJŲ METŲ SUTIKIMĄ

Visiems lietuviams ir jų draugams šiemet rengia L. K. Švento Juozapo Bendruomenė ir Choras Seselių Pranciškiečių Salėje.

Pradžią 22 val.

Visi kviečiami dalyvauti.

Pakvietimai ir staliukai pas choristus, rengimo komisijos narius ir V. Zelinos kleboną joje.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Lietuvių Sąjungos - Aliança saleje - Rua Lituania, 67

GRUODŽIO (DEZEMBRO) MĖN. 31 DIENA. 22 VAL

Gausus Bufetas - Muzika - Žaidimai

Ruošia Lietuvių Sąjunga - Aliança

PINTURAS REFORMAS

CASAS - APARTAMENTOS - LOJAS - ETC

CASCOLAC E SYNTEKO

RASPAGENS, APLICAÇÃO CALAFETAÇÃO

EM 3 PAGAMENTOS

ATENDEMOS TODOS OS BAIRROS

ORÇAMENTOS SEM COMPROMISSOS

TELEFONE 32.9516

J. DIMAVICIUS

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS. PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS. MINI-SOMBRINHAS. TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual: 164.918.927

C. B. C. 08.882.000/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274-0677 - (Res. 274-1886)
São Paulo

MŪSŲ LIETUVA

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
ANTÔNIO AQUINO
Redator: Jonas Kidykas
Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 36 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 170 kr. Paskiro numerio kaina: 70 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr., pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekiūs rašyti „Fedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autorui prašant. Pavardė pasirašyti straipsniui nebūtina - išreikšia redakcijos ir leidėjų nuomone. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas antradienį. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai išteiktini neveliau, kaip iki pirmadienio pietu